

NOVA PRAVDA

GLASILO NARODNO-SOCIALISTIČNE STRANKE.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Gradišče št. 7, levo.
Telefon št. 77.

Izhaja vsako soboto.

Mesečna naročnina: za tuzemstvo 4 Din za inozemstvo 6 Din.

Inserati se računajo po velikosti: Cene so navedene
v oglasnem delu.

M. Z.

„Ustave niso večne!“

Morda se čuje paradokso, da citiramo to izjavo g. Pašiča ob času, ko bje ta vodilni državnik neizprosno boj za ohranitev vidovdanske ustave, v dobi, ko padajo prve krvave žrtve nesrečnega ustavnega boja.

Naša zakonodaja, upravno poslovanje in gospodarstvo so dospeli na mrtvo točko; mesto pozitivnega dela pa divja ljut ustavní boj, ki ga znajo gotove stranke spretno izrabljati v svojo zasebno korist.

Uvidevalci poznavalci političnih razmer so že žalostne pojave predvidevali in še pred sprejetjem ustave resno svarili pred posledicami, ki jih žalibog sedaj doživljamo. Pogreške ustave so pa uvideli tudi oni krogi, ki so ustavní načrt uzakonili in s trdovratno žilavostjo branili do skrajnosti. Želja po reviziji ustave, ki je veljala opozicijskim skupinam kot boja smernica, se je jela polagoma uveljavljati tudi pri stvariteljih ustave, ko so opazili nevarnost, da jim izmuzne oblast iz rok. Revizijonizem je povdaril g. Pašič, ko je bila ogrožena samovlada radikalne stranke, in revizijonizem so odkrito priznali opozicijski demokrati, ko jim je šlo za zrušenje radikalnega režima in za doseglo vladne moči.

Potrebo po reviziji ustave in eventualno tudi vojlo do revizije so torej priznale že vse politične stranke v državi, od skrajne levice do najbolj konservativne desnice. Glede tega načelnega vprašanja torej po izjavah vodilnih mož vladajočega režima ni stvarne zapreke. Preostaja nam torej le razmišljanje vzrokov stvarnega in formalnega značaja.

Mi smo svoje stališče napram ustavi in upravnim oblikam države in njenih pokrajin že točno objasnili v našem ustavnem programu in tozadevnih referatih. Izrečno smo povdarili, da nam je edinstvo države in naroda prvo in glavno, upravní sistemí podrejenega pomena. Centralizem, avtonomizem, federalizem so forme, ki jih moremo uporabljati istotako z uspehom, kot v največjo škodo državnih interesov. Mero-dajne so edinole krajevne potrebe in volja naroda z ozirom na višji državni interes. Bolje dobro upravljana centralistična država, nego piškav federalizem; nasprotno pa je lahko vsak iskren državlján pristaš avtonomistične ali federalistične upravne forme, če se je izkazalo, da je centralistična uprava škodljiva državnemu in narodnemu edinstvu. Nesrečna fraza in demagoško najljubše vrste pa je, če se hoče javnosti natvesti trditve, da morata biti avtonomizem in federalizem načelno škodljiva državni in narodni edinstvi. Edinstvo ni ogroženo po upravnih formah, pač pa po slabi upravi in nerazumevanju ljudskih potreb.

Nikdar bi se ne bil naš ustavní boj razvel od take silovitosti, če bi bila naša uprava in gospodarstvo prvovrstna. Ljudstvo ne povprašuje dosti po papirnatih paragrafi, se ne razburja radi njemu neumljivih upravnih form. Narod ceni vrednost vladavine in njenih upravnih oblik le po efektu, po vrednosti uprave in njenem vplivu na gospodarstvo in ljudsko blagostanje. Vsled tega se narod sam ne bo zanimal za upravne oblike države toliko časa, dokler mu slaba uprava in pogibeljno gospodarstvo ne dasta povoda za sa-

mostojno razmišljanje in nezadovoljnost. Če se torej narod buni, je to dokaz slabega gospodarstva, ki se ga knjži seveda na račun upravne forme in končno ustave, ki take zle posledice dopušča. S slabo upravo, slabim gospodarstvom pa se daje najhujše orožje v roke ljudem, ki so načelni nasprotniki obstoja naše države. Ti elementi imajo pod takimi razmerami najlažje delo, da z zlorabljanjem zanemarnega upravnega poslovanja lahko rujejo na obstoju države. Takim ljudem pa tudi ne gre za boljšo ali slabšo ustavo, marveč za to, da bi se država razpadla, da se vse državljane in politične skupine, ki ne soglašajo s pogreškimi ustavo, zavoženim gospodarstvom in ki iskreno skušajo temu odpomoči, kratkotaloma označuje s separatisti in protidravnimi elementi. Tem slabše, ker so bile stranke, ki so ustavo oživotvorile, že same na pol pota k reviziji. Dokaz, da revizijonizem sam na sebi ne more biti škodljiv in protidraven! Da so vladajoče stranke krenile zopet s pota revizije, ni posledica možnosti, da so premenile svoje naziranje o potrebi revizije, marveč je to le posledica dejstva, da so sedle zopet trdno v sedlo in justamentarno povdarile svoje odporne stališče napram revizijonističnemu bloku. V splošnem pa ta afront ne dela vtisa načelnosti, marveč je le bolj povdarek moči prestraha. Gre za oblast!

Politična moč vladajočih skupin ter taktične poteze ali pogreške nasprotnih strank — pa nikakor ne smejo biti edina svrha neplodnega boja niti ovira za sporazum. Če je uprava malovredna, se naj skuša zboljšati; s tem se bo znatno skrhala ost ustavnemu boju ter izbilo marsikatero orožje demagoškim bojevnikom. Z zboljanjem uprave in s konsolidacijo gospodarstva se bo nedvomno ublažilo slabo razpoloženje med narodom, obenem pa se bo tudi vspostavila možnost, da uvidevnejši čitatelji krenejo na pot dogovorov in pogajanj, ki vodijo k sporazumu vsaj glede najnujnejših in začasnih upravnih vprašanj. Do temeljite revizije je pa še dolga pot in te naloge sedanja in morebiti tudi še prihodnja zbornica ne bosta rešili. Prenehati pa morata persekucija z ene strani ter demagoštvo z druge strani. To niso sredstva za pospeševanje državne in narodne edinstvi; pač pa so to sredstva, ki vodijo v bratomorni boj, gospodarsko propalost in k oslabitvi države na znotraj in zunaj. Tudi nasprotniku se mora nuditi možnost sodelovanja zlasti, če je enako močan; sila rodi pa le odpor. To bi bilo tudi ravno nasprotno temu, kar vedno povdarjajo vladajoče skupine: edinstvu naroda in države.

Vse je podvrženo razvoju: države, narodí, poediní, kulturne pridobitve in seveda tudi ustave; zakon o razvoju ne pozna zaostanka. V tem smislu naj tudi sedaj vladajoči režim pojmuje načelno izrek g. Pašiča, da »ustave niso večne!«

Zakon in država.

(K dogodkom v Trbovljah.)

Človek je družabno bitje, odvisen v vsem početku od zibel do groba od družbe, v kateri živi. Taka najširša družba v političnem smislu je država. Prvi namen države je skrbeti za občo blaginjo svojih članov. Zato pa mora imeti na razpolago tudi vse pripomočke, ki vodijo do cilja. V tem pomenu je država popolna in nezavisna celota.

Med najvažnejše pripomočke, ki uravnavajo medsebojno razmerje državljanov, spadajo zakoni. Zakon pa je le brezpomembna cunj papirja, ako ne stoji za njim avtoriteta, ki ima voljo in moč, da ga uveljavi. Duša družbi je torej oblast; ona, ukazuje, sodi, kaznuje, ureja in vodi delovanje posameznikov in strank po zakonih. Kjer manjka oblastí ugled in volja, da vrši dolžnost,

tam vlada nered, boj vseh proti vsem, anarhija.

S tega stališča je treba presojeti dogodke v Trbovljah. Nesrečo, ki je zahtevala devet smrtnih žrtev in nebroj ran, je zakrivila oblast, ki ni pravočasno preprečila spopada, dasiravno je morala vedeti o strankah, ki sta prihajali v poštev, da nista baš miroljubni.

Vsi vemo, da je bila komunistična organizacija razpletena po celi državi in da so imeli komunisti v prejšnji zbornici 50 poslancev. Ker je ta revolucijonarna stranka povzročila atentat na ministra Draškovića, je sprejela narodna skupščina »zakon o zaščiti države«, s katerim so se razveljavili vsi komunistični mandati, se prepovedale pod drakoničnimi kaznimi njihove organiza-

cije po celi državi ter se jim zaplenilo premoženje. Ni moj namen, kritikovati zakon o zaščiti države. Storili so to že drugi, n. pr. g. dr. M. Dolenc v »Slov. pravniku«. Dasiravno pa ta kritika ni ravno pohvalna — zakon je tu, dober ali slab, to je postranska stvar. Komunistično organizovanih delavcev po zakonu ni v državi. Ako pa so, pade zopet krivda na oblast, ki ne izvršuje zakona, kakor bi bila njena dolžnost.

Recimo, da se komunisti z omenjenim zakonom niso iztrebili, gotovo pa je, da vsaj v zadnjem času niso agresivno nastopali. Jasno je tudi, da me ne more nikdo obsoditi radi mišljenja. »Želje in misli so proste carine«, pravi že pregovor. Navzlic temu kličejo Žerjavova glasila hudica in biriča ne samo nad »Moskovite«, temveč, kar je še bolj čudno, nad »klerikalce«, sploh nad vse, ki ne trbijo v rog uskoške klike. Sojen morem biti le za dela, ki niso v skladu z zakonom. To je jasno ne samo juristu, temveč tudi vsakemu priprostem lajku.

Toda pustimo to! Žerjav s svojo malostevilno kliko je predobro znan v Sloveniji, da bi mu nasledlo ljudstvo v večjem obsegu. Vsekakor pa je vse obdobje vredno lujskanje demokratskega časopisa, ki razburja strasti, mesto da jih ublažuje. — Moj namen je le dokazati, da je morala oblast vedeti, posebno še po neposrednih predhodkih, da delavci ne bodo mirno prenašali izzivanja Orjuna v Trbovljah.

Orjuna kot drugi neposredno prizadeti činitelj je teroristična organizacija, ki nikakor ne more živjeti naših simpatij. Mladi ljudje, ki se navdušujejo za bombe in revolverje, onečašajo lepo idejo jugoslovenske vzajemnosti in sloge. Blikovka in pištola nimata baš privlačne sile. Vsekakor pa se s takimi profizakoničnimi sredstvi ne dajo pomiriti že itak do vrelišča razburkane strasti. Včasí so hodili visokošolci in drugi izobraženci med narod, so ustanavljali knjižnice in čitalnice, so ga poučevali, ga vzgajali in tolažili. Danes hodijo okrog oboženi do zob, da ga ogrožajo in mučijo. Toda to še ni vse! Ko je bilo o priliki napada na Cirilovo tiskarno v Mariboru nekaj Orjunašev sodnijsko kaznovanih, je pisalo njihovo glasilo, da bo treba nacionalistične vrste temeljito prečistiti, ker so se vtilotapili v organizacijo ljudje, ki sramote s svojimi čini orjunaški sloves. Tega »čiščenja« do današnjega dne ni bilo. Vsaj slišali nismo nič o tem. Poleg, recimo, prenapetih nacionalistov se nahajajo med njimi pravi zločinski tipi, ki jim ni sveto ne zdravje, ne življenje, ne imetje nasprotnikov. Ni še popolnoma jasna slika vseh dogodkov trboveljske žalostne, zlasti še ni dokazano, da je bil Fakin res zahrbtno ustreljen od Orjunašev, dasiravno verjetnost ni mala; tudi še ne vemo vseh podrobnosti iz Ljubljane. Vsekakor pa stoji že danes cela vrsta dejstev, ki kažejo nacionalistično organizacijo v najslabši luči.

Da so Orjunaši po veliki večini ljudje brez srca in srčne omike, da so teroristi, ki se ne strašijo prelivanja krvi, je vedela oblast iz nebroj precedenčnih slučajev. Navzlic temu ni prepričala spopada, ki ga je morala pričakovati. Kršila je zakon, ki ga zahteva red in mir.

Pomilujemo žrtve, ki so padle po krivdi oblasti na obeh straneh. Globoko obžalujemo vdove in sirote vpricho svežih grobov in sočustvujemo iz srca z ranjenci in drugače prizadetimi. Pa to ni vse.

V Trbovljah, v Ljubljani in drugod se je kršil zakon. Oblast je dolžna skrbeti, da se spoštujejo zakoni. Brez oziror na desno in levo zahtevamo strogo sodnijsko preiskavo, zahtevamo, da se izslede vsi krivci, ki so posredno ali neposredno povzročili žalogiro v Trbovljah, ter ne bomo odnehali, dokler se ne obsodijo po zakonu vsi, ki se jim dokaže krivda. Dalje zahtevamo, da se prepove Orjuni nošnje orožja, ker to ni v skladu z zakonom. Zahtevamo pa tudi, da se razpusti Orjuna v Sloveniji, ako se izkaže, da so res nacionalisti v kroju zavratno ubili neoborožene-ga človeka. Organizacija s takimi elementi bi bila prav tako opasna javni varnosti kakor Čarugovo »Kolo gorskih ptičev«.

Mogoče bodo izvestni krogi preprečevali, zavlačevali ali na kak drug način skušali vplivati na potek sodnijske razprave. Upravičena je ta domneva, ker imamo na krmilu vlado, ki sama gazí zakone. Pred kratkim je bil imenovan s kraljevim ukazom za velikega župana v Mariboru dr. Pirkmajer. Nimamo nič proti osebi g. velikega župana, toda zakon o občí upravi z dne 21. III. 1922, II. čl. določa: »Veliki župan se postavlja s kraljevim ukazom na predlog ministra za notranje posle in po pristanku ministrskega sveta. Za velikega župana smejo biti postavljeni samo pravniki, s predpisanimi izpiti, ki so prebili najmanj 15 let v državni službi.

Dr. Pirkmajer je napravil zrelostni izpit na Mariborski gimnaziji 1. 1907. V najugodnejšem slučaju, je mogel nastopiti državno službo koncem 1. 1911!

Razpust ljubljanskega občinskega sveta.

V torek dopoldne je dobil župan dr. Ljudevit Perič od velikega župana za ljubljansko oblast obvestilo, da je razpuščen ljubljanski občinski svet. Razpust občinskega sveta ni nikogar presenetil. Tem manj, ker so pristaji JDS že več dni govorili po mestu, da je razpust občinskega sveta z nastopom dr. V. Baltiča gotova stvar.

Z razlogi, ki so navedeni v odloku velikega župana o razpustu občinskega sveta, se ne bomo pečali. Lahko mogoče, da je na tem ali onem argumentu, ki se navaja za utemeljitev razpusta občinskega sveta, nekaj resnice. Navzlic vsemu pa v odloku naveden argument niso bili odločilni za razpust obč. sveta želja JDS, pokazati svojo moč, ali takozvano »politično močne roke«.

Kot odkriti zagovorniki občinske avtonomije moramo odločno izjaviti, da ne odobravamo razpusta občinskega sveta. Občinska avtonomija ne sme biti nikdar predmet političnih osvet; tudi tedaj ne, če se tisti, ki se hoče osvetiti piše dr. Gregor Žerjav! Občinska avtonomija mora biti brez vsake strankarske primesi vsakomur enako sveta. Kdor jo krši, samo dokazuje, da mu je resnična avtonomija tuj pojem v naziranju o občinski upravi. Avtonomija se ne sme

ima torej kvečjemu trinajst let državne službe, dočim jo zakon zahteva najmanj 15 let! Imenovanje se je izvršilo s kraljevim ukazom. Za ta čin pa po ustavi čl. 54 ni odgovoren kralj, temveč ves ministrski svet, ki je predlagal imenovanje.

Opozarjamo na možnost, da bi hoteli izvestni krogi tudi v trboveljski aferi kršiti zakon! Zahtevamo avtoriteto zakona! Ker ga pa ne spoštujejo oni, ki so v prvi vrsti poklicani v to, zato zahtevamo, da vstopi v obrambo zakonov avtoriteta države, t. j. narodna skupščina, ki jih je izdala, in kralj, ki jih je podpisal. — Poslanca pa prosimo, da obvestijo drugega ustavnega faktorja o naši zahtevi.

nikdar podrejeni slučajnim strankarskim interesom, kot to dela JDS. Gospodje demokrati naj se le varujejo, da se ne bo enkrat njihovo pogrešno ravnanje korenito maščevalo ravno nad njimi samimi.

Kakšno mnenje smo imeli o bivšem ljubljanskem občinskem svetu, smo že ponovno povedali. Klerikalci so uvedli na mestnem magistratu diktaturo popolnoma po vzorcu nekdanjega deželnega odbora — žaklostnega spomtna. Napram opoziciji je valčna občinskega sveta nastopala naravnost brutalno. Stvarne kritike sploh niso prenesli večinarji, kaj šele, da bi upoštevali predloge s strani opozicije. S čulčno gosto so šli preko vsega, kar je izšlo iz opozicije.

Bivša večina občinskega sveta ni imela večine volilcev za seboj. V sedlo ji je pomagal dr. Žerjavov volilni red in pa demokratska trma. Tudi za bližnjo prihodnost ni pričakovali, da bi odločevala na mestnem magistratu prava volja ljubljanskega občanstva. Dokler se ne uveljavi čist proporcni sistem, toliko časa ne bo urejenih razmer. Razpust občinskega sveta bo vladno izdatno oblažilo, če razpiše nove volitve z novim volilnim zakonom, ki bi bil tudi za naša obmejna samoupravna mesta iz nacionalnih razlogov izredne važnosti.

Amsterdamska internacionala.

Na Dunaju zboruje tretji kongres amsterdamske internacionalne. Svoje stališče napram amsterdamski internacionali smo že ob priliki lanskega kongresa točno in jasno opredelili. Amsterdamska internacionala je navzlic svojem blestečemu internacionalnemu naslovu pod nemškimi vplivom in vodstvom. Posebno slovanski socialisti nimajo prav nobenega odločujočega zastopstva v tej internacionali. Nemci so znali izriniti Slovence, kar se je posebno jasno pokazalo ravno lansko leto, ko so pripustili na kongres češke socialne demokrate le nekako milostnim potom. Amsterdamska internacionala prav rada podurja svoj izključno strokovni značaj. Vendar je pa »strokovna« internacionala popolnoma udinjana okostnemu marksizmu in kot taka v službi politične internacionalne. Razumljivo je, da se narodni socialisti kot revizijonisti in zastopniki etičnih smeri v socializmu ne moremo priključiti amsterdamski internacionali.

Navzlic vsemu pa ni odveč, da se seznanimo z nekaterimi glavnimi skledi dunajskega zborovanja amsterdamske internacionalne.

Že prvi dan je dunajski kongres zavzel svoje najodločnejše stališče proti komunistični internacionali. Vsi delegati so bili enoglasnega mnenja, da prinaša moskovska internacionala le škodo delavskemu gibanju. Diktatorji iz Moskve so potom svojih vazalov po evropskih centrih povzročili razkroj strokovnih organizacij. S svojo nesrečno taktiko so pa tudi škodili socialističnemu gibanju sploh. S komunistično stranko zato amsterdamska internacionala ne more vzdrževati nobenih tesnejših stikov.

Dunajski kongres je po referatu o internacionalnem boju proti vojni in militarizmu sklenil, da bodo vse v Amsterdamu organizirane strokovne organizacije priredile dne 21. septembra t. l. manifestacije proti vojni. Amsterdamska internacionala si je nareda na ogo, vzgojno vplivati na delavske množice, prav posebno pa na mladino in žene, da preneha sovraštvo med narodí. — Mislimo, da bi morali ravno voditelji internacionalne — Nemci, pričeti s pacifistično vzgojo najprej pri sebi, potem

bi šele lahko nastopali pri drugih narodih proti vojni in militarizmu!

O internacionalni zakonodaji je na kongresu referiral Holandec J. Oudegeest, ki je rekel med drugim: Socialna zakonodaja je organični sestavni del celoga sistema socialne skrbi, za katero morajo biti merodajna naslednja temeljna načela: Človeško delovno silo ne sme uporabljati po principih, da je delavcu ohranjen neprikrjšan obstoj do normalno nastopajoče starosti. Delavski družini se mora olajšati skrb za obstanek v času delovnega udejstvovanja. Delavska družina se mora preskrbeti za slučaj bolezni, delanemožnosti in starosti.

Današnji sistem produkcije brez potrebe prečasnou umičuje delovno moč. Če se že hoče doseči maksimum produkcije in kotikor mogoče velik blagovni konsum, se ne sme presojati skrajna delovna sila posameznika, ampak sme biti merodajna edinole največja delovna sila celokupnosti delavcev in za daljšo dobo. Za ohranitev človeške delovne sile pa ni merodajen samo skrajšan delovni čas, ampak tudi druga varstva za zdravje in življenje, kot stanovanja, zavarovanje proti brezposelnosti in smotrena oddaja surovini na posamezne pokrajine in države. Referent se izreka za to, da se razširi socialna politika na razne komunalne ustanove. Izpopolniti je strokovno šolstvo, delovni čas ne sme presegati 8 ur dnevno, sobota dopoldne mora biti prosta, izvešiti se mora delavska zavarovanje v vseh panogah in uvesti delavske borze.

Referat o socialni zakonodaji kongresistov ni zadovoljil. Ni čuda. Saj ni povedal ničesar novega. Angleški zastopnik je v debati izjavil, da bi na Angleškem tudi kapitalistična liberalna stranka sprejela vse našteje zahteve socialne zakonodaje v svoj program. Posebno so Angleži pogrešali v referatu nacionalizacijo železnic, zemlje in naravnih zakladov.

V splošnem vzbuja dunajski kongres vtis, da ne zborujejo marksistični »revolucionarji«, ampak socialistični hoftarji. Zdi se, kot da je amsterdamska internacionala pozabila na borbenost socializma. O končnih zaključkih dunajskega kongresa bomo še poročali.

Prihranjeno delo.

V rokah imamo zagrebško »Borbo« št. 20, glasilo komunistične stranke v Jugoslaviji. Ako je gospode današnjega režima...

bilo, ako bi ne bilo vmes one nesrečne roke, v kateri se vsak oeklin spremeni v smrdljiv klopotec ali kaj drugega.

Prihranjeno je režimu delo preganjanja komunističnih organizacij, ker so se skrbele poskrile v zavetje. Prihranjen pa ni konec temu režimu.

Kakor smo pa mi na eni strani strogi nasprotniki takih internacional, priznavamo na drugi strani odkrito, da smo in bomo vedno za izpremembo sedanega pogubonosnega režima...

Politični pregled.

Večna kriza.

Režimovci, ki žive v fiksnih ideji, da imajo našo vlado v zakupu, so pričeli pripravljati v imenu vlade prave partizanske orgije.

nesrečna; opozicija jo je takoj razumela in odbila naperjeno ost.

Mi zaupamo razumu in pravičnosti vladarjev, ki kaže razumevanje za miselnje slovenskega ljudstva že s tem, da prebiva med nami.

Temu bi sledilo le zopet žalostno razočaranje.

In to je mogoče preprečiti samo z novo opozicijsko ali široko koncentracijsko vlado.

Stališče socialnih demokratov.

Napram terorističnim metodam, ki so jih pričeli izvajati komunisti in pa takozvane »nacionalne« organizacije, so zavzele socialni demokrati prav isto stališče kakor mi.

Rekonstrukcija vlade.

G. Pašić rekonstruiral vlado tako, da bo sposobna prevzeti naslov volilne vlade. Vsaka vlada za to namreč ni sposobna.

Razpust Radiceve stranke?

Vesti, da misli vlada razpustiti Radicevo stranko, niso brez podlage. Vprašanje je, kako podlaga bi imelo to za nadaljni razvoj dogodkov in državne konsolidacije.

Volitve v občini Celje okolica.

V ponedeljek 16. t. m. se vrše v celjski okoliški občini volitve. Naša stranka je zastopana na listi »Gospodarske stranke« ki ima 4. skrinjico.

Vsi pristasi NSS naj vržejo torej svoje kroglice v 4. skrinjico!

Tovariši celjani in okoličani, vsi na zadnji volilni shod, ki se vrši v nedeljo 15. t. m. ob 9 dop. v celjskem Narodnem domu!

Po drugih državah.

ANGLIJA.

V Angliji pridobiva delavska stranka tla in simpatije. Sedaj se čuje glasovi, da bodo imeli v jeseni že nove volitve.

Železničarji se nahajajo v meznem gibanju in ni izključeno, da ne izbruhne štrajk.

FRANCIJA.

Francoski socialdemokrati so na svojem kongresu sklenili, da ne gredo v vlado, ki se ima v kratkem sestaviti.

Herriot bo sestavil vlado, a preje bo šel predsednik republike Millerand, ki nima več zaupanja.

Sicer je Millerand imenoval novo vlado po dosedanem duhu, ki pa se jo lahko imenuje »enodnevnic«.

Med tem pa je Millerand že odstopil, Herriotova večina mu je zloinila vrat.

AVSTRIJA.

Stanje avstrijskega kanclerja dr. Seipla se je koncem minulega tedna poslabšalo, a se je sedaj obrnilo na bolje.

RUMUNIJA.

Kaj je pravzaprav v Rumuniji? Čule so se vesti o revoluciji, o begu kraljeve rodbine itd. Vse to pa je gotovo časopisje demantiralo.

moral vedeti po kaj je prišel v glavno mesto. S tem je povedano, da v Rumuniji res vre in da je moč v rokah ljudstva.

Kaj je na vsem resnice, ne moremo kontrolirati. Kaj se bo skuhalo bomo videli.

ALBANIJA.

Albanski upor se je razvil na celi črti v korist upornikov, katerim se je pridružil tudi vojaštvo in katoški.

ITALIJA.

V italijanski zbornici je bilo pretekl tednen veliko ostrih nastopov proti fašizmu, ki ga je ljudstvo že do grla sito.

Fašisti so pozdravljali naše orjunaše o priliki, ko je 1. junija v Trbovljah prvič sknila kri.

Obenem pa se čuje glas, da bo Italija kakor tudi Jugoslavija ves albanski prekrat gledala od strani.

AMERIKA IN JAPONSKA.

Med Ameriko in Japonsko je nastal čuden spor, ki ga je povzročil novi ameriški priseljeniški zakon.

Obenem pa se čuje glas, da bo Italija kakor tudi Jugoslavija ves albanski prekrat gledala od strani.

Italijansko časopisje poroča, o napetem razmerju s Turčijo, ki je vznevoljena zaradi čet, katere je poslala Italija na otok Rhodos.

Med Ameriko in Japonsko je nastal čuden spor, ki ga je povzročil novi ameriški priseljeniški zakon.

Obenem pa se čuje glas, da bo Italija kakor tudi Jugoslavija ves albanski prekrat gledala od strani.

Poročila z dežele.

Demaskiranje »nacije«.

(Od naše severne meje.)

Vsakemu obiskovalcu maskerad je znano, da se o polnoči odkrijejo in pokažejo maske.

Da ne omenjamo raznih kondonskih paktov, krških deklaracij, raznih jugoslovenskih odborov med vojno, postojimo mi mogoče le pri manjši deklaraciji, ne da bi se spuščali v vprašanje ali ni bila tudi ta deklaracija nekakšne vrste maskerada.

Kdor je takrat živel med tukajšnjim narodom, kdor je bil svedok, kako so mariborski Nemci vsako nedeljo kar v procesih drli za našim krivosesom.

Kaj je pravzaprav v Rumuniji? Čule so se vesti o revoluciji, o begu kraljeve rodbine itd. Vse to pa je gotovo časopisje demantiralo.

Vse to pa bi se bilo lahko preprečilo, ako bi bil režim delal po vesti in navodilih onih politikov, ki so to razumeli in ki so zares pravi Jugoslovani.

Toda kolo časa se vrti in kakor se čuje, prihaja 27. maja »rešena« kriza zopet na dnevni red.

Tega sicer pod danimi razmerami ni bilo pričakovati, dasi je bilo jasno, da je tako stanje že z ozirom na ostali svet nevzdržno.

Prav zadnji čas je bil, ako je merodajni faktor prišel do tega zaključka. To je edino izhodišče iz krize, v katero je bila tako čisto in pahnjena naša država.

Ali vsa žalostna trboveljska igra je po-

Kaj je socializem?

(Iz dr. M. Rostoharjeve knjige »Socializem«.)

4. Označba socialistične smeri.

Konkretno se da določiti socializem takole: Socializem je gibanje, ki stremi za tem, da vsestransko osvobodil delavske sloje njihove odvisnosti od kapitalističnega nasilja.

Kako naj se uresniči ta vseobčni cilj, to je vsebina posameznih sestavov in programov, po katerih se delijo socialistične smeri in stranke.

Glavni motiv socialističnega gibanja je: stremljenje delavskega stanu (proletarijata) po osvobojevanju iz gospodarske odvisnosti in izkoriščanja po kapitalistih.

Ce pokaže socialistična praksa, da metoda socializacije ne pelje zanesljivo k cilju in da je treba iskati drugih poti, potem bo socializem deloval po drugih smotrenejših metodah.

Na kak način hoče socializem uresničiti svoj cilj? Kakor rečeno, svoj splošni cilj hoče socializem doseči z podružbljenjem produktivnih sredstev (s socializacijo kapitala).

njegovega ubožanja in družabne neenakosti, ki izvira iz tega, in socialne krize; zato hoče socializem zasebno last produktivnih sredstev odstraniti in uvesti nezničljivo skupno last vseh produktivnih sredstev in vse proizvajanje organizirati po družbi (po demokratični državi).

Kaj so produktivna sredstva? Produktivna sredstva so vse to, kar je določeno za produkcijo novih lastnin, n. pr. zemlja, rudniki, tovarne, stroji, surovine itd.

5. Socializem in njegove vrste.

Vrste socializma so: a) demokratični socializem, b) komunizem, boljševidem, c) anarhokomunizem, revolucijski sindikalizem, d) agrarni socializem, e) krščanski socializem, f) narodni socializem.

Nekateri istovetijo socializem s komunizmom, razumevajoč tako vsak sestav, po katerem se mora na kakršenkoli način uvesti skupno gospodarstvo (skupnost imetja »communio bonorum«).

Ta cilj pa je lasten vsem socialističnim smerem, kakor komunistični tako tudi socialnodemokratični in vsem ostalim vrstam socializma.

Seveda najdemo v anarhokomunizmu smeri, ki se v svojih nazorih o državi ujemajo z anarhističnimi nazori, toda komunizem in anarhizem zasledujeta čisto različne cilje.

Ce so že nekateri anarhisti proti zasebni lastnini in hočejo s socialistično metodo produktivnih sredstev vpeljati na avtonomne delavske skupine (občine, komune), s tem ne postajajo socialisti, kajti njihov cilj je uresničenje popolne svobode in enakosti individua, a ne proletarijata.

lastnine. Komunizem je zvrsta socializma. Demokratični socializem zahteva le odstranitev zasebnega lastništva na produktivnih sredstvih, dopušča pa zasebno lastništvo odohodkov, ki izvira iz dela t. j. vsakdo more z dohodki svojega dela svobodno razpolagati, dočim odklanja komunizem načeloma vsako zasebno lastništvo in glede produktivnih sredstev i dohodkov iz dela, zato zahteva skupno lastništvo vse imovine (communio bonorum).

Glede na metodo se torej komunizem in ostale socialistične smeri stvarno zelo razlikujejo, čeprav imajo isti cilj, zato ni prav, če se smatra socializem za golo zvrsto komunizma.

6. Razmerje liberalizma in socializma.

Točke, v katerih se stikata, so:

- a) ateistično - materialistični nazor o zgodovini (racionalizem, liberalizem enciklopedistov tja do današnjih zastopnikov liberalizma);
b) politične ideje: svoboda, enakost, bratstvo; to geslo je obema skupno;
c) teorijo o vrednosti so socialistični teoretiki prevzeli, kakor je znano, od liberalnih narodnih gospodarjev (Smith, Ricardo);
d) praktično je pripravil liberalizem tja socializmu s svojim brezobzirnim izvajanjem brezmejne konkurence z vsemi pristavki tega liberalnega načela vred, kakor so: svoboda selitve, svoboda obrti itd.

d) v političnem oziru je pomagal liberalizem socializmu s svojim prizadevanjem, da bi vsa področja javnega življenja osredotočil ali centraliziral v roki državne oblasti.

Schäffle) pravi: »Vsaka centralizacija liberaln edrжаве je socializmu v prosep in mu je sorodna. Razlikujeta pa se v tem, da proglašata liberalizem neomejeno svobodo individualnega podjetja z osebnim lastništvom kapitala, socializem pa podružbljenjem kapitala, torej odstranjenjem zasebnega lastništva in svobodnega osebnega podjetja in hoče, da vodi členovito urejeno podjetje in izdelovanje država.

1) Gief T. G. Masaryk, Otiška socialn. Praha.

2) Toda državi ni dovolil nobenega vpliva na gospodarstvo; tu je veljalo načelo popolne individualne svobode.

3) Quintessenz d. Socialismus, str. 29.

(Vilje prib.)

4) Zlasti P. V. Cathrein, Socialismus, Freiburg 1920.

5) P. V. Cathrein, n. o. m.

»Črna Jurja« so, uvidevši našo gotovo propast formelno sicer klonili pred Ljubljano, so pa krstili otroka za »Narodno Obrano«, a »Črna Jurja« je ostal rezervatni njen kader.

Kot prvo delo in sicer delo za državo, za usodo Maribora, današnjega ozemlja je »Narodna Obrana« prevzela odvrtno nemško-avstrijskega napada na Maribor.

Zdaj pa je začela prava, ogabna režimska maškerada. »Narodna Obrana« z dalekosežnimi cilji kot današnja »Orjuna« in tudi v nacionalnem oziru strožja, poslednje v političnem oziru, vršiteljica najtežje obrambne dolžnosti države, je bila od strani režimovcev proglašena kot stranka, ki razdira disciplino v demokratični stranki in kot stranka demuncijantov. »Mi ne potrebujemo«, tako so pisali največji današnji protektorji »Orjuna«, »Narodne Obrane«, ker je mir že vspostavila naša hrabra vojska, mi ne potrebujemo nacionalnega šovinizma, ker smo že dosegli svobodo v osvobodjeni Jugoslaviji...

Apeliramo na našo javnost, da si te odstavke, osobito pa zadnjega dobro obdrže v spominu in list shranijo, da bo bolje razumela demaskiranje »nacije«.

(Sledi prihodnjič.)

Dr. Zerjav poseben »prijatelj« Maribora.

Maribor in Ljubljana, oba važna obmejna tabora, eden proti severu, drugi proti jugu, sta tako nujno potrebna složne gospodarske politike in medsebojne pomoči, kakor malokateri dve mesti v cel državi. In vendar se na umeten način poskušata vsvarjati med obema mestoma čim globlje brezno. Iz boja radi razstave razvidimo, da je umetno provocirana napetost že prešla v sovraštvo. Večina Maribora noče danes nič več slišati o Ljubljani. Imenovanje pronesranega demokrata dr. Pirkmajerja za velikega župana v Mariborski oblasti je postavila temu sovraštvu krono na glavo. Imenovanje tega mladega, osebnostno sicer simpatičnega političnega uradnika na to mesto ne pomeni nič drugega kakor naravnost pobijel Mariboru v samostojnem gospodarstvu. Že bivši okr. glavar dr. Lajšič, tihi eksponent klerikalne in nemške politike je pustil v nemar vsepošto važnih gospodarskih vprašanj. On je bil sicer dober birokrat, delaven, tudi izboren gospodar sam zase, ampak vse drugo je pustil teči tako, kakor je uzajalo njegovim protektorjem. Lani spomnila je zbolel, potem je odšel na dopust, a katerega se ni več vrnil na svoje mesto; vse važnejše tudi pisarsko delo je počivalo celo leto. Še bolj je to delo onemogočilo članenje z imenovanjem velikega župana. Komaj je dr. Polj zasedel (o božiču) velikožupanski stolec, komaj se je moč malo ogledjal, že so ga poslali v Pariz. Ni bilo dovolj, da je prot. dr. Ploju intrigiral njegov sorodnik dr. Korošec. Ploj je postal še bolj nevaren — demokratom. Hotel je biti gospodar in ne eksponent kake stranke. To pa tudi demokratom ni bilo všeč! Računali so, da pridobe celo slovensko obrtno društvo za demokratično stranko. To se jim ni posrečilo. Ko je dr. Ploj prevzel predsedstvo mariborske razstave, so skušali načrt z ubojem pastirja razbiti tudi čredo. Ploja so poslali v Pariz, na njegovo mesto so izigrali mladega dr. Pirkmajerja, čeprav nima po zakonu niti kvalifikacije za to mesto. Sicer ga tako ne mislijo obdržati. Glavno jim je, da se v mariborski oblasti zopet ne bo nič delalo, odnosedo delalo samo nova korita za demokrate in da z njegovo pomočjo izvedejo občinske volitve. V Mariboru je vsak otrok ve, da se dr. Pirkmajer ne more držati niti dva mesca na svojem mestu. Če se pa bo, bo tam vse navskriž. Predno bo imenovan naslednik, naj bo mariborska oblast degradirana v karikaturu in ekspozituro dr. Zerjavove politike. Pa je skrbnjeno, da bo ta namen ostal le pri poskusu.

Trbovlje. V nedeljo, 25. maja t. l. se je vršil pri nas občni zbor NSS. Izvoljeni so bili sledeči tovariši: predsednik K. Brinar, namestnik Avg. Leničnik, tajnikom Pavel Dornik, blaginjakom Jože Cekada, odbornikom Fr. Cukljati, Fr. Perme, Pavel Schönlieb, preglednikom Jože Letnik. — Novi odbor je imel sejo 29. maja, na kateri se je razpravljalo o občinskih volitvah. — Naše organizacije v Trbovljah je dosedaj ovirala v delu okolnost, da niso imele primernega lokala. Sedaj se je temu nedostatku odpravilo. Opozarjamo torej tovariše na to, da se naj vsi brez izjeme totijo dela za narod in socializem, ker jim je dosegle toli pogrešani lokal na razpolago pri g. Ant. Forte na Vodah dnevno od 4. ure pop. do 8. zvečer. — Pokažimo obrekovalcem, da nas je vedno več, čim bolj nas skušajo zatirati!

Volilni boj v Kranju.

Zadnja »Nova Pravda« je našim demokratom povedala bridko resnico, da nimajo nobenega poviča in vzroka, kritizirati komunalni program gospodarske stranke. Teza se predstavniki »Kranjske zlahte« tudi dobro zavedajo.

Z njihovim programom kot ga je navedla »N. P.« ne bo tej četvrtici več mogoče obdržati monopol na Kranjskem rotovžu. Volilcem so se odprle oči, ljudstvo je uvidelo, da so dosedajni mogotci na rotovžu ves čas svojega paševanja eksploatirali obično le v dobrobit par oseb. Splošne koristi davkoplačevalcev pa so jim bile vedno briga. Radi tega hočejo omenjeni gospodje še nadalje paševati na rotovžu. V temno teza cilja ne izbirajo nobenih sred-

stev, najpogostejša so jim dobrodošla. V zadnjem času so se vrgli z vso verno na obrekovanje in denunciacije. Celotna njihova agitacija se giblje edino v tej smeri. Demuncirajo kar na debelo posebno tiste, ki so včasih pogledali za kulise kranjske rotovške politike. S to podlo agitacijo pa kopljejo sami sebi grob. Naši državotvorci denuncirajo uradnike in vlhite nad njimi svoj pasji bič, ker se ti baje družijo z »prevratnimi« elementi.

Svojin volilcem kranjska zlahta ne pogleda v srce. Za kroglice sprejmejo v svojo sredo tudi samega vruga. »N. P.« je že zadnjič omenila vodilnega agitatorja kranjske kličke ter povedala kako »pošteno« je možakar uredil vse denarne obračune z njegovo prejšnjo stranko. Danes pa pripoveduje ta kremeniti značaj, da je in ostane pri demokratični stranki — socialisti. — Kristalno čista, edino zveličavna, nad vse državotvorna, nesebična in nekorporna »kranjska zlahta« pa je sprejela med svoje kandidate tudi prepričanega demokrata — tajnika komunistične stranke, katerega se še danes drži krivični denar delavskih žuljev. In ta klika vpilje neprenehoma, da so v gospodarski stranki sami državi nevarni elementi. Ta klika pošilja med volilce svoje agitatorje, ki po gostinah pripovedujejo, da so v gospodarski stranki sami nepoštenjaki. Trezno misleči ljudje pa se čudijo koliko je vredna v demokratični skrinjici kroglica četudi dvomljivih poštenjakov. Radovedni smo kako se počuti g. župan in njegovi državotvorci v objemu teh elementov? Celokupni žlahti pa svetujemo naj nika ne hodi na solnce, ker lina preveč masla na glavi. Mi smo se doslej držali rezervirano, povemo pa, da s prepletanjem bolj, ki bo neizprosni in brezobzirni. ako ne boste prenehali s takimi ogabnimi agitacijskimi sredstvi. Ako bo skelelo, pripisite sami sebi. Če imate kaj, ugovarjajte stvarno.

Veliko volilcev, ki so že davno spoznali to sebično paševanje večine na rotovžu, si pod krutim demokratičnim pritiskom na posamezne volilce ne upajo s pravo barvo na dan. Zato bomo poskrbeli, da bodo volitve res taine, da bo lahko vsak volilec volil po svojem prepričanju, in brez strahu spustil kroglico v skrinjico po svoji lastni volji. Varuhu demokratične skrinjice bomo onemogočili običajno prilizjeno prikranjanje vsakemu volilcu, ki nima družega namena kot prisluskovati, kam je kroglica padla.

Kranjske purgarje in njihov program je zadnja »N. P.« slekla do gola. Čutiljo potrebo dobiti nov komunalni program. Zato njih agitatorji sedaj zagotavljajo in sprajujejo volilce čemu drug občinski odbor, saj sedanji odbor in župan lahko izvede program — gospodarske stranke. Čudimo se tem obljubam. Dolgo vrsto let so imeli dosedanjim mogotci monopol na rotovžu, zakaj niso programa izvedli, zakaj bi ga šele sedaj osvaja in to od nasprotne stranke? To je zelo žalostno spričevalo za našo »zlahoto«. Pred volitvami obljubljajo vsakomur vse, jo volitvah pa pozabijo na volilce do prihodnje priložnosti. Vse »izpolnjenje« obljube pa grede v prid štirim ali petim osebim takozvani »zlahti« in njenim priveskom. In teh obljub ni malo. Dosti priložnosti je bilo, pokazati dobro voljo in resen namen, z javnim premoženjem — gospodariti vsestransko pošteno in v korist vsem. Zato nismo še pozabili kako »nesebično« je delovala aprovizacijska komisija.

In s kakšno poštrevnostjo in ljubeznijo do domovine so šli državotvorni purgarji ob prevratu prostovoljno s puško na rami »vahat« demobilizacijsko blago na kolodvor. Veliko, naporno in težavno nalogo so si bili napravili ti državotvorci na svoje izmučena ramena. Z iskreno ljubeznijo do domovine, naroda in države pa so »premagali« tudi te težave. In vse to »brezvsake najmanjše osebne koristi«.

To omenjamo samo toliko, da mimo grede malo udarimo na nečujno struno. Na budalosti, ki jih stresajo »purgarji« v »Jutru« niti ne odgovarjamo, dasi bi stvarno o sekvestru prav zares in prav lahko in uspešno porabili v to, da bi se bolj razkrinkali to ogabno in predrzno kliko.

Toliko za danes v odgovor in pojasnilo volilcem. Ako bo mir, bomo tudi mi mirni in vodili boj dostojno. Ako pa boste vodili agitacijo z lažmi in najzlobnejšimi sredstvi, potem pa se pripravite. Potem ne bomo poznali pardona do nikogar.

Volilci pa naj sodijo sami, kaj je bolje ali pustiti, da mesto propada pod demokratiško zlahoto, ki je povsod navajena korit, ali pa poskusiti ako bi ne bilo mogoče vse gospodarstvo spraviti z novim občinskim odborom v pravi tir, ki bo v dobrobit vsem meščanom.

Stara »zlahta« je za nič, to stoji. Poskusiti je treba z novim aparatom, ki ga naj sestavi ljudstvo, ne pa purgarska zlahta.

Mladinski vestnik.

Na občnem zboru »Bratstva« v Sp. Šiški je bil ponovno izvoljen za predsednika brat Poropat. Osrednji izvrševalni odbor JNSM je zastopal brat Kravos. Obširnejše poročilo prinesemo prihodnjič.

Izlet na Kum prirede mladinske organizacije v nedeljo, dne 15. v. m. Zbirališče ob 5. uri zjutraj na ljubljanskem glavnem kolodvoru.

Pulpanova proslava v Ljubljani se vrši v soboto, 21. t. m. v Narodnem domu.

Članski sestanek »Bratstva« v Ljubljani se vrši v torek, dne 17. t. m. ob 8. uri zvečer v Pulpanovi čitalnici. Dnevni red: 1. Pulpanova proslava, 2. Določitev občnega zbora in sestava kandidatne liste, 3. Slučajnosti.

Tedenske novice.

Obvestilo.

Veliko smo delali mi pri listu, veliko so delali naši tovariši zunanji, pomagali so naši čitatelji, istotako naše mladinske in strokovne organizacije. Veliko se je delalo, a še premalo! Uspehov še ni dosti, treba bo še poštrevnega dela, da bomo mogli uresničiti in izvesti naš zasnovani načrt glade »Nove Pravde«.

Razširjenje v našem smislu še ni bilo mogoče. Morali smo se omejiti in ostati skromni, ker nam še sedaj ni mogoče redno kriti stroškov.

Namesto večkratnega izdajanja tedenske, smo se za enkrat morali odločiti izdajati kot prilogo »Novi Pravdi« »Kladivarja«, ki je namenjen izobrazbi in vzgoji naše mladine. To smo smatrali za najpotrebnejše in najnujnejše: vzgojiti si mladino v našem duhu, v ljubezni do našega naroda in države, do naše jugoslovanske zemlje, v ljubezi do človeka-sotrpina, v ljubezni do dela, poštenja in pravičnosti. Le, ako bomo imeli tak proletarski naraščati, bomo mogli uspešno usmeriti naše korake k cilju.

»Kladivar« je kot prva številka 11. letnika že izšel z zadnjo številko »Nove Pravde«. Prva številka »Kladivarja« je bila posvečena češkemu ljubitelju mladine, Pulpanu. Zanimiva in poučna je, a upamo da bodo naslednje še bolj. Zato bo »Kladivar« dobro služil mladini kakor tudi našim ostalim čitateljem.

Z ozirom na itak težavno kritje stroškov za »Novo Pravdo«, potem z ozirom na stalno mesečno prilogo, smo sklenili v drugem polletju zvišati naročnino »Nove Pravde« na 6 Din mesečno. To ceno imajo drugi tedniki že od novega leta sem, dasi so mnogi manjši kot »Nova Pravda« in tudi dosti slabši. Mi pa smo obdržali staro naročnino kljub povečanju lista z novim letom in vzdržali, dokler je šlo.

Prepričani smo, da bo 2 Din na mesec lahko utrgal vsak posameznik, s tem pa nam omogočil započeto delo.

Prav tako in prav tako pa smo prepričani, da nam radi tega ne bo odpadel niti en naročnik. Pač pa nasprotno: »Kladivar« naj nam jih pomnoži!

Napelj bomo vse sile, da list tudi še vsebinsko dvignemo, obenem pa ga kakor hitro mogoče razširimo, kar je za razvoj stranke najbolj potrebno.

Naša prošnja je: 1. julija naj vsak plača naročnino po 6 Din na mesec. Kdor je že plačal za naprej po 4 Din, naj nam pošlje diferenco. — Pridobivajte pa tudi novih naročnikov, zlasti med mladino! — Položni priložimo 1. jul. — V razprodaji stane vsaka številka po 1.50 Din. Za inozemstvo stane od 1. junija t. l. naročnina po 8 Din na mesec. — Uredništvo in uprava.

Kje je vzrok?

Danes je prav zares povečini ljudstvo nezadovoljno do skrajnosti. nezadovoljno tako, da zavzema to že nevarne dimenzije. — In zakaj to, kako je to nastalo? Naše navdušenje po prevratu za ujedinjenje je bilo velikansko, čutili smo se srečne, ker smo zares pričakovali, da si bomo res dobro uredili svojo državo, kateri so bili dani za to vsi predpogoji.

Pa prišlo je razočaranje: Draginja je pričela rasti, skokoma je šla navzgor, verizniki so si kupili bogastvo neovirano, nikdo jim tega ni zabranil! Razne vade so ljudstvo dajale brce, zamenjal se je krivično avstrijski denar, vladni mogotci ali pravzaprav njihova zlahta pa je kradla in zapravljala državno — nas vseh premoženje, ki bi moralo biti na razpolago za ljudske potrebe. Državni uslužbeni so strdali, sramovali so se priti na prost, ker so bili strgani in mršavi.

Prišlo so razne mednarodne pogodbe in sporazumi, ki so bili sklenjeni po nepotrebnem — nepremišljeno. Denar je izgubil vrednost. Nesrečna uvozna in izvozna politika, prikrojena nalašč za gotove državne špekulante, strašanska carina, nelzrečni davki, vse to je pričelo ovirati našo industrijo, trgovino in obrt. S tem je pričelo primanjkovati dela, naraščala je brezposelnost, beda in skrb za življenje je nastopila v vsi strahoti. Poleg tega pa se stanovajska mizerija, krivično izvajanje zakonov in pa nesposobnost državnega centralnega upravnega aparata ter povzdiganje vojaštva v vsakem nesmislu.

Vse to je bilo eno z drugim z roko v roki vzrok, da je ljudstvo pričelo misliti, da se je nastala nevolja prišla hitro širiti.

Ljudstvo je pričelo godrnjati in je izražalo nezadovoljstvo v raznih ljudskih strankah.

V tem znamenju pa se je porodila »Orjuna«, zagotavljajoč pomoč vsem bednim, zatiranim, ogroženim, osveto pa vsem izkoriščevalcem in krivcem ter sokrivcem vladajočega zla. To so bile obljube »Orjuna«, s katerimi je vabila pod »narodno« zastavo ljudi v svoj krog.

Ako se torej vprašamo, kje je vzrok, da je danes tako, nam bo na to vprašanje najlažje odgovorila »Orjuna«. Res je, da moramo izvesti nekatere orjunske organi-

zacije, nekatere voditelje, ker so zares hoteli delovati v svojem pravcu. Vendar v pretežni večini je postala, je morala postati »Orjuna« nekaj drugega, krenila je na napačno pot, če je prvotna sploh bila tako iskrena, kakor je to proglašala.

»Orjuna« ni torej samo ostala pasivna proti razmeram, ona je delovala skoraj v pretežni večini na to, da se razmere ne izpremene, ker se je izrekla za politično stranko, ki podpira režim pod maslo nacionalizma, za režim, ki mu je ljudski blagor deveta briga, za režim, ki mu je državno edinstvo fraza in ki z zavračanjem sporazuma poglablja razdor bratskega sožitja vseh treh plemen v državi.

To so vzroki današnjih razmer, katerih pri urejenih ali vsaj izpremenjenih razmerah ne bi bilo. Tu je izvor komunizma, ki sicer pri našem ljudstvu nima tal. In vsakdo, ki zagovarja režim, nosi soodgovornost vsega zla današnjih koloboci.

Demaskiranje »nacije«. Opozarjamo na članek pod tem naslovom. Članek izpod peresa dobrega poznavalca razmer na severnem obmejnem ozemlju je zelo aktualen sedaj, ko gre za pravilno presojo trboveljskih dogodkov. Že iz kontur prvega sestavka čitatelj lahko razvidi, da se je slovenski narod na tem ozemlju že med vojno zavedal osvobodjenja, da je v kritičnih dneh prevrata sila sama tudi v interesu naših južnih bratov rodila popolneno nacionalno obrambno organizacijo, kakor je »Orjuna«, da so potrebo te organizacije negirale in jo s sramotjenjem pobljali ravno tisti režimovci, ki propagirajo takozvano »nacijo« in sankcionirajo politične pretepe in osebne pretrepe naših lastitov kot države v državi. Kolikor nam je tudi iz drugih virov znano, se je demokratiški kliki v Mariboru posrečilo z osebno gonjo popolnoma ubiti »Narodno Obrano«, prvo slovensko narodno bojno organizacijo po vzgledu srbske, ki bi bila danes lahko naša najmočnejša narodna, in če bi bilo treba, tudi bojna organizacija. — Bojna, ne za nočne vlohne in konkurenčne tiskarne in poulične pretepe lastnih bratov, marveč bojna organizacija proti našim narodnim sovražnikom. Posebno zanimivo po prilodnih sestavkih, ki se peča v demaskiranjem glavnega štaba »nacije«, vtaborjene pod streho Mariborske tiskarne.

Arretirani zaradi trboveljskih dogodkov je bilo najprej več delavcev-komunistov. Pozneje pa so arretirali tudi nekaj orjunašev, ker je preiskava vendar dognela, da mora biti krivda na obeh straneh. Arretiran je tudi brat umorjenega Fakina, ki je pa po izpovedi prič baje popolnoma nedolžen. — O Fakinovem umoru imamo na razpolago material, podprt s pričami, ki popolnoma jasno označuje krivce. Ako bo preiskava ugotovila kaj drugega, bomo zavzeli k temu našo stališče. Za enkrat smo pri stvari prizadeti le v toliko, v kolikor gre za najnovejšo politične metode, proti katerim najodločneje protestiramo. — Tvor in sila od strani sodržavljimov nad sodržavljani morata v naši državi izginiti. — Smrtne obsodbe podpisavati lina pravico samo kralj, izvrševati pa za to določena oblasti — Proč z orožjem!

Trboveljski spominki prepovedani. Vlada je prepovedala vse shode, ki bi se nanašali na trboveljske dogodke. — Tako je prav! — Prepovedati pa bi morala tudi nošenje orjunske uniformne za določen čas, da se duhovni pomirje. Nekateri vročekrvneži kar ne morejo strpeti in strašijo okrog v tem kroju seveda tudi z revolverjem. To je naše načrtno stališče.

Ljubljanski občinski svet razpuščen. Dr. Zerjavov veliki župan, dr. V. Baltič, je v torek 10. t. m. razpustil ljubljanski občinski svet in upravnih svet mestne hranilnice. — Obširneje o tem na drugem mestu.

Novo tržne cene! Z razpustom ljubljanskega občinskega sveta in imenovanjem komisarijata bodo prišle prav gotovo za mestni trg v veljavo takoj nove, nižje tržne cene predvsem za meso, mast, mleko in druga živila?

Volilcem NSS ljubljanske okolice in kamniškega okraja naročamo še enkrat, da se drže pri občinskih volitvah 15. t. m. po navodilih, ki jih je izdala stranka v okrožnicah.

Občinske volitve na Bledu preložene na jesen zaradi »sezle«. — Ali ni bilo doslej znano, da se v juniju prične tam sezija? — Sicer je vseeno! Se bomo pa pogovorili v jeseni.

Trgovino z megaliturnim in galantskijskim blagom, ki to je pred kratkim otvoril g. Jernej Pirnat v Ljubljani, Martinova cesta 8, vsem somišljenikom najtopleje priporočamo.

Finančna kontrola sprejema novice. V finančni kontroli je treba popolniti večje število pripravniških mest. — Prošnje, ki imajo biti svojerodno spisane in kolkovane s 5 Din, morajo biti naslovljene na Oblastni inspektorat finančne kontrole v Ljubljani, Stari trg 34. Prošnjam je priložiti:

a) npravnstveno spričevalo pristojnega županstva (početi, ravnateljstva), b) spričevalo državnega zdravnikarja, c) krstni list, d) šolsko spričevalo, e) vojaško listino in e) pri nedoletnih očetovo ali varuhovo dovoljenje. Priloge a, b in e morajo biti najnovejšega datuma in kolkovane z 20 Din, c z 10 Din, d po tar. post. 311 taks. zak. s 5 do 30 Din ozi. kot priloga 2 Din, dočim so originalne vojaške listine proste kolka. Ustmena navodila dobe prosilci, ki ne sme-

jo biti mlajši nego 18, a ne starejši kakor 35 let, pri vsakem oddeku finančne kontrole. — Obl. insp. fin. kontrole v Ljubljani.

Invalidski kongres Udruženja vojnih invalidov, vdov in sirot se bo letos vršil v Ljubljani v dneh 15., 16. in 17. junija. To je kongres trinov, ki so pred desetimi leti bili poslani na bojna polja polni nam in življenja, danes pa so zlomljeni ljudje, pohabljeni in jetični. Ko bi se država, oziroma vlada — mnogo je postalo invalidov že po ujedinjenju — hotela pobrigati za te, ki so največ, takorekoč vse žrtvovali, da postane Jugoslavija, bi se tem revežem pač ne bilo treba zbirati na kongrese, vsaj na take ne, kakor so to sedaj, ko morajo na njih zahtevati to, kar je itak njihovega. Dajte vsaj skromno preživeti še preostale dni življenja, nam invalidom, vojnim vdovam in sirotam! — In v znamenju tega klika se vrši tudi letošnji kongres v Ljubljani. — U. V. I. Izvršni odbor, Ljubljana.

Nova gomila. Na binkoštno soboto je umrl po daljši bolezni naš somišljenik in tovariš France Trefalt, železniški poduradnik v Ljubljani. — Dobrosrčnemu tovarišu blag spomin, preostali družini pa naše sožalje.

Tiskarska organizacija in »Orjuna«. Sazvežje tiskarjev je napravil sklep, ki so ga odobrili tudi tiskarnarji, da ustavi vsak tisk za »Orjuna«, če bi ta organizacija še poskusila našino prepričati tisk bodisi katezagakoli časopisa.

Kraj in krajičva v Varaždinu. Na binkoštno nedeljo se je v Varaždinu vršila konjska dirka. To prireditve je posetil kralj s kraljico. Med potoma kakor tudi v Varaždinu je ljudstvo kralja navdušeno sprejelo. — To znači, da je hrvatsko ljudstvo drugačno, kakor ga slika režimsko časopisje. —

Ljubljanski Zvon. Je o binkoštnih praznikih posetil pod vodstvom priljubljene pevovodje Prelovca — Beograd. Sprejem v Beogradu je bil nad vse priščen. »Zvon« je priredil v narodnem gledališču koncert, ki je napravil na brate Srbe sja-jen utis. Potem so se vršile razne druge prireditve: banket, izlet, poseti itd. Izletniki »Zvona« so odnesli iz Beograda zares najlepše utise.

Brzjavne pristojbine za inozemstvo je poštno ministrstvo znižalo za eno četrtino. Nove pristojbine so stopile v veljavo s 1. junijem t. l.

Razno.

Nekaj o kurjereji. — Kurjereja nam nudi zelo velike koristi. Seveda se to ne čuti toliko tam, kjer čepi v kurniku par kur, pač pa se pozna tam, kjer je res nekaj kur okrog hiše. Koristno pa je za vsakogar, kdor se s kurjerejo peča, da ve, kako se korist poveča, kako se reja kur izplača. Zato podajamo v naslednjem nekaj navodil: 1. Plemenske živali se morajo skrbno odbirati. Prav tako se morajo odbirati jaja za valenje. Kar se smatra za nezdravo, nerazvito in izpremenjeno, naj se porabi. 2. Kokoši nikari ne držimo preko starosti tret let. V tretjem letu znesne največ jajc, potem pa izdatnost rapidno pada in se več ne izplača. 3. Kokoši znesne v tretjem letu do 160 jajc, to pa samo pri dobri kurji. Ako pomislimo, kako redilno vrednost ima malo jajce, potem sledi iz tega, da mora tudi kokoš povziti vsaki dan zadosti dobi in tečne hrane. Na prostem si išče kura ves božji dan hrano. Ako je ne dobi zadosti, pride na večer še na prag po svoj doček. Ako pa jo imamo v kurniku, ji moramo dati pač tem več. Imeti mora tudi vedno dosti in zdrave vode. Tudi snaga in zrak sta glavna predpogoja uspehov. 4. Paziti moramo tudi na obolenje. Ker kure drugače niso tako občutljive in podvržene boleznim, moramo posevčati tem več paznje takrat, ko pri njih opazimo kaj sumljivega. Najbolje je obolenje kokoši takoj odstraniti, ker ponavadi pogine. Znana bolezen je kurja pika na jeziku, ki jo je sicer mogoče začasno odpraviti na ta način, da se jo sname z jezika, a se zopet rada ponovi. Kura pri tem trpi in ne leže jajc. Zato najbolje, proč z njo! Pika nastane od vroče hrane in pomanjkanja vode. 5. Stare kokoši in slabe jajčarice, prodajmo, ker so nam v škodo.

Gospodarstvo

Koliko je vreden dinar?

	Ta teden	Prejšnji teden
100 žvic. frankov stane	1487—	1484—
100 franc. frankov	434.20	428—
100 laških lit	387.10	389.50
100 čeških kron	247.25	242.60
100 avstrijskih kron	0.11188	0.11185
100 ogrskih kron	0.0878	0.0928
100 bolg. levov	80.22	89.29
100 dolarjev	8425—	8276—
100 angl. funtov	38576—	38550—

Čaršiska borza.

	11. junija	5. junija
100 dinarjev	je stalo 8.80	8.90
100 franc. frankov	29.40	29.80
100 laških lit	24.70	24.80
100 čeških kron	19.615	19.60
100 avstrijskih kron	0.008	0.00799
100 ogrskih kron	0.008	0.0085
100 bolg. levov	4.05	4.05
100 dolarjev	568—	569—
100 angl. funtov	2451—	2448—

Tajinstveni morilec deklet.

(Pravica ponatisa pridržana.)

(Nadaljevanje.)

»Ne, draga moja, še nikoli nisem čul njenega imena. Toda sedaj moram iti, da se preoblečem. V eni uri bom zopet tukaj, in tedaj se nama bo pač še nudila prilika, da se bom mogoče četrty ure nemoteno razgovarjali s svojo malo, ljubko, ljubosumno Izabelo.«

Se enkrat poljubi svojo nevesto, potem pa hitro odide. Ko pride iz vile na cesto, ga zopet navdajajo čudni občutki, katerih si pa ne more tolmачiti. In vendar mora nekaj hiti, kar vzmernja njegovo dušo! Da, tako je. Pogled lepe gospodične Norton je učinkoval nanj. — Venomer se suče pred Harryjevim očnim pogled, s katerim ga je tako pomniljivo opazovala lepa dama za napol odgrnjenimi zastori.

Zaman se trudi Harry izbiti si to misel iz glave. Vedno in vedno mu je zopet pred očmi pogled lepe tujke. Šele ko pride v svojo sobo, mu nekako odleže. Hitro se preobleče, si naroči voznika ter se odpelje k Johnsonovim.

Ko vstopi v sprejemni salon, sedita v njem dve dami v živahnem pogovoru, gospa Johnsonova in poleg nje lepa soseda, gospodična Norton, ki se pri vstopu mladega moža ljubezljivo dvigne s svojega sedišča.

Tudi gospa Johnsonova stori isto in reče obrnjena proti Harryju: »V posebno čast si štejem, da ti morem predstaviti gospodično Norton — gospod Blak — zaročenec moje hčerke-edinke!«

Harry gleda okrog sebe kot da nekaj išče, in zato reče gospa Johnsonova.

»Izabela je zaposlena z ureditvijo male večerje in tudi jaz se moram sedaj za kratek čas oprostiti, cenjena gospodična Norton; kmalu se vrnem.«

Mlada dama se prikloni. Ničče ne opazi, kako se ji svetijo oči od veselja.

Harry nehote z občudovanjem motri lepo tujko, ki sicer ni nikaka izrazita salonska lepota, vendar pa ima vsa njena zunanost nekaj zanimivega na sebi. Srednje visoka postava ima polne in vendar graciozne oblike; kar vzbuja na njej posebno pozornost, so lasje pepelnato kostanjeve barve, ki tvorijo poseben kontrast z njenimi temnimi očmi.

In že zopet vzbudi Harryjevo pozornost dragoceni nakit, katerega ima dama sedaj na sebi. Brillantni okrog vratu, na prsih in rokah predstavljajo že celo premoženje, dragocenosti, kakršnih Harry morda še nikdar ni videl.

»Vašo zaročenko sem že preje tneja čast spoznati, gospod Blak. Dražestna deklica, toda še zelo mlada, kaj ne!«

»Izabela ima sedaj sedemnajst let.«

»O, potem je še otrok. Vendar se še ne mislite poročiti, kajne?«

Harry zardi kot deklica.

»Nasprotno, cenjena gospica; odločila

sva se, da v jeseni obhajava najmo poroko. Zakaj tudi ne? Zaprek ni nobenih in tudi pregovor pravi, da se še nihče ni kesal, če se je mlad poročil.«

»Potem sem jaz drugega mišljenja. In četudi sem brez staršev, sem si vtisnila v srce našvet svoje drage, umrle matere, ki me je vedno svarila, da naj predno ne bom stara dvajset let, ne storim tega za celo življenje važnega koraka. Šele tedaj je človek toliko zrel, da si je na jasnem o svojih pravih občutkih!«

Vse to je izgovorila tako prosto, tako enostavno, da Harry ne opazi v tem prikritem premisleka. Ali pa so ga morda pogledi iz njenih temnih oči tako prevzeli, da si ne more ustvariti lastne sodbe o njenih mislih? Tudi ne opazi, da je v ozadju stopila v salon Izabela, ki z vidnim začudenjem opazuje svojo zaročenca.

Počasnih korakov se približa Izabela k mizi.

»Ah, gospodična, saj ste že tu,« jo nagovori gospodična Norton smehljaje se »oprostite, da sem vam za nekaj časa kratila družbo vašega gospoda zaročenca.«

Potem potegne Izabelo k sebi, da se

vsede poleg nje ter prilinjeno ovije svojo roko okrog pasu mlade deklice. Nič Harry, nič Izabela ne opazita prezirljivega pogleda, s katerim motri nežno postavo ljubke neveste. Medtem se suče razgovor o vsakdanjih zadevah. Govorica teče gospodični Norton prav gladko in zabavno, da skoro ni opaziti, da se doslej še ni mnogo gibala v boljših družbah. Harryja je njena zgovornost, še bolj pa vse njene sicer male pa tem bolj učinkovite umetnosti, s katerimi je vplivala nanj, naravnost očarala, da je nehote primerjal svojo nevesto z gospodično Norton. Da, gospodična Norton, je lepa, cela dama, ki more reprezentirati, o tem si je Harry na jasnem, ko primerja nežno Izabelino postavo z bohotnimi oblikami gospodične Norton.

Izabeli ne ostane, o prikriti njegovi pogledi, jasno ji je, kako misli roje Harryju po glavi. Krčevito se ji stiska srce in temne misli, ki naznanjajo bližajočo se nesrečo, se množe od minute do minute.

Prav oddaljene se Izabela, ko vstopi njena mama ter povabi novo sosedo v jedilnico. Nekako boječe se oklene Harryjeve

desnice, da jo odvede v obednico, tako da ta začuden gleda na svojo nevesto.

Zahrbitne spletke.

Ko se je Eliza Norton vrnila od svojega obiska pri gospe Johnsonovi se je ustavila pred ogledalom in s vsem krasno opremljenem salonom in se z vidnim dopadanjem ogledovala.

»Ničče ne opazi, da imam pobarvane lasce, o ne, in kako interesantna je moja zunanost, pepelnato kostanjevi lasje in temne oči. Hahaha, če bi me sedaj videl Jim, bi me gotovo ne spoznal. Pa kaj Jim, saj je že davno pokopan na dnu morja, oni, ki s njim tako sovražila, so uničeni, moja maščevalnost je nasičena...«

Res, lepa soseda Johnsonove družine je v resnici Eliza, ki je prigrabila v zagonečih hiši nakopičene rakiade in dala slovo svojemu doseganemu bivahšču. Ker je že dolgo časa prebivala v zagrehtni hiši, v katero jo je zanesla usoda iz Irske, je bila uverjena, da se po njenem ubegu nihče ne bo zanimal za njeno prejšnje življenje in to tembolj, ker se je zglasila kot nova posestnica vile pod svojim pravim imenom. Radi

tega odkod ima svoje b. ezmejno premoženje, jo pa po njenem mišljenju nihče ne bo klical na odgovor.

Toda Eliza noče živeti osamljena, zapuščena. V družbi hoče zavzemati odlično mesto kot soproga uglednega, mladega, lepega moža, ki ji more nuditi vsa razvedrila. Ta želja ji roji vedno po glavi, in sedaj je prepričana, da je našla moža, kakršnega si je tako želela.

Harry Blak je mož, katerega hoče mreti Eliza za soproga. Seveda je Harry že zaročen, toda vražja ženaka je uverjena, da ji ne bo težko izbrisati iz njegovega srca podobo ljubke Izabele. Zato se odloči, da izvede svoj dobro zasnovani načrt. Že pri obisku je na svoje veselje opazila Harryjeve pogleda, s katerimi je tako pogosto naskrival spremljal vsako njeno kretinjo; zato je že tedaj vse svoje obnašanje in govorjenje usmerila v to, da prvi vtis, ki ga je napravila nanj, še poveča.

Odgovorni urednik Anton Brandner, Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani, Izdaja konzorcij »Nove Prave«.

OGLAŠAJTE

v NOVI PRAVDI!

AVTO-VOZI

BREZ BENCINA!

JUGO-HAG LJUBLJANA BOHORICEVA 24 TELEFON 560

Očala, ščipalci
ure, aluminij najboljše kupite pri
Fr. P. Zajec,
izprašan optik in urar
Ljubljana, Stari trg št. 9.
Stekla natančno po zdravniških predpisih.

Pimat Jernej,
Ljubljana,
Martinova cesta 8
je otvoril pred kratkim
trgovino z manufakturnim in galanterijskim blagom na drobno.

Štefan Ferant
urar državnih železnic
Celje, Dečkov trg št. 3
priporoča svojo urarsko in zlatarsko obrt. — Cene solidne.

Tone Malgaj
Pleskar za stavbe in pohištvo, lakiranje vozniških koles in ognju. Sobni slikar. Specijalni oddelek za črkoslikarstvo na steklo, pločevino, zid, les itd.
Delavnice: Kolodvorska ul. 6, Celovška cesta 121.
Naročila se sprejemajo v Kolodvorski ulici št. 9.

Vse pisalne, risalne in šolske potrebščine dobite najceneje v papirni trgovini
Miroslav Bivic, Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 29.
- Lastna knjigovoznica -
Velika zaloga šolskih zvezkov, map in blokov.

Anton Lečnik
urar in juvelir,
Celje, Glavni trg
priporoča
svojo veliko zalogo birmanskih daril.

Jugoslovanski kreditni zavod
v Ljubljani, Marjin trg št. 8., reg. zadr. z o. z.
sprejema vloge na knjižice in plača čistih
7%
obresti brez odbitka rentnega in invalidskega davka. Za večje in stalne vloge kakor tudi za vloge v tekočem rač. obrestovanje po dogovoru.
Podeljuje kratkočasne trgovske in personalne kredite najkulantneje.

Edini tihi
pisalni stroj
L. C. Smith & Bros Mod. 8
brez najmanjšega ropota.
Zastopstvo:
LUD. BARAGA, Ljubljana
Šelenburgova ulica 6/1.

Franc Szantner
Ljubljana, Šelenburgova ul. 1
špecialist za ortopedična in anatomska obuvanja in trgovec s čevlji, sprejema tudi vsa popravila.

Najcenejše kupite manufakturno blago v trgovini
Franc Rozman
CELJE, Glavni trg št. 8.

PROMETI ZAVOD ZA PREMOS
D. D. V LJUBLJANI
prodaja premog
iz slovenskih premogovnikov
vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industr. podjetja in razpečava na debelo.
lo zemski premog i koks
Vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete.
Naslov: Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 15/II.

S sklepom skupščine delničarjev od 11. maja 1924 sta se zedinili Jadranska banka d. d. in Podunavska Trgovačko Akcionarsko Društvo Beograd in bosta nadaljevali skupno delo pod novo firmo
Jadransko-Podunavska Banka, Beograd

Popolnoma vplačani kapital znaša 120 milijonov Din.
Banka sprejema: Hranilne vloge proti najboljšim obrestim; bavi se s kupovanjem in prodajo deviz in tujih valut; kupovanjem in prodajo vrednostnih papirjev; eskontuje menice in vrši vse bančne posle najkulantneje; obavlja komisijonelske blagovne posle.
Podružnice banke:
BLED
CAVAT
CELJE
DUBROVNIK
ERCEGOVI
JELSA
KORČULA
KOTOR
KRANJ

Podružnice banke:
LJUBLJANA
MARIBOR
METKOVIČ
PREVALJE
SARAJEVO
SPLIT
SIBENIK
ZAGREB

Afilirani zavodi so:
V OSIJEKU: Slavonska Agrarna Štedionica, Osijek
V MURSKO SOBOTO: Hranilnica Murska Sobotna
FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York City.
Glavni korespondent za Južno Ameriko:
BANCO YUGOSLAVO DE CHILE, Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas.
Do preselitve v novo palačo, vogal Kralja Milana in Miloša Velikega ulica, bodo poslovni lokali Jadransko-Podunavske Banke začasno v Kralja Milana ulici št. 43 in Knez Mihajlovi ulici št. 12.

Trboveljski premog in drva
dobavlja
Družba ILIRIJA, Ljubljana, Kralja Petra trg 8.
Telefon 220. Plačilo tudi na obroke. Telefon 220.

Priporoča se trdka
JOSIP PETELINC
LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7.
Blizu Prešernovega spomenika.
Najboljši šivalni stroji Gritzner v vseh opremanj za rodbinsko rabo in Adler za obrtniško rabo, istotam potrebščine za krojače, šivilje, čevljarje, sedlarje, toaletne vezelice, kravate, čipke, nogavice, razne bombaže sukance, svilne in nit. jedlino orodje, sapa, aluminij, žlice, vilice, noži, škarje, britve, razne palice, nahrbtniki, igle za vse sisteme šivalnih strojev ter njihovi posamezni deli. — Popravila šivalnih strojev se sprejmejo. Pouk v vezanju, krpanju perila in nogavic na stroje brezplačno. Večletna garancija za šivalne stroje.
Cene najnižje. Postrežba točna.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA
Delniška glavnica
Din 50.000.000
Rezervni zakladi ca.:
Din 10.000.000
Centrala: Ljubljana, Dunaska cesta
Podružnice:
Brezice Kranj Ptuj
Celje Maribor Metković Sarajevo
Crnomelj Gorica Novi Sad Split
Trst
Brzovajni naslov:
BANKA LJUBLJANA.
Telefon št. 26, 412, 502, 503 in 504.
Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA
Podružnice:
Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica
Dunajska cesta št. 4
(v lastni stavbi).
Kapital in rezerve Din 18.300.000.
Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.
Brzovajl: Trgovska. Tel.: 139, 145, 458.
E ksp oziture
Konjice
Meža-Dravograd